

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A nemzeti küzdelem következményei.

Irta: **Egy 67-es.**

Zombor, 1905. aug. 21.

Senkinek, egyetlen egy magyarnak sem szabad megvonnia a szimpátiáját a nemzeti jogokért folyó küzdelemtől. Akiben magyar érzés van, aki nem kozmopolita, hanem szereti ezt a földet, mint hazát, szereti úgy, hogy az egyéni érdekeit fel tudja érte áldozni, az habozás nélkül rajongó lelkesedéssel üdvözlí azokat, akik sorompóba állva, a magyar nemzeti állam kiépítését előbbre akarják vinni.

Akár 67-es valaki, akár nem, mindazon törekvések iránt, amelyek Magyarország nemzeti irányban való haladását célozzák, közönyös nem lehet. Aki közönyös, vagy csak annak akar látszani, az bűnös magyar.

Én nem hiszem, hogy ma, a multak fájdalmas példái mintájára, a magyarok között akadna csak egy ember is, aki hazaáruló tudna lenni. Sőt tovább megyek. Nem hiszem, hogy akadna csak egy magyar is, aki legalább lélekben

ne volna teljesen egy véleményen azokkal, akik a küzdelmet felvették.

És ha így van a dolog, mégis hogyan lehet az, hogy az egész nemzet nincs egy táborban? Hogyan lehet az, hogy amikor nem apró politikai véleménykülönbségről van szó, hanem amikor a régi nyűgös hatalommal kell megküzdeni, akkor a magyar nem egy test, egy lélek?

Szerintem a válasz nagyon egyszerű!

Az évszázados magyar nemzeti aspirációkat, amelyek az ősi szent jogok visszaszerzésére irányulnak, nem szabad összetéveszteni a praktikus politikával. Az aspirációkat illetőleg nincs különbség a magyarok között, de a mérsékeltbbek lelke elé bizonyára az a kérdés kerül előtérbe, hogy a vehemens küzdelemnek mi lehet a következménye? És e kérdés talán rájuk nézve kötelezővé teszi a praktikus politikát.

Akárminő lelkesedéssel üdvözljük is a mostani küzdelmet, bizony azzal a kérdéssel számolnunk kell, hogy lehet-e és minő eredménye ennek a küzdelemnek? Aki ezt a kérdést mérlegeli ma-

gában és e mérlegelés következtében nem áll sorompóba, az sem cselekszik rosszat, csak óvatos, mérsékelt.

A koalíció azt hirdeti, hogy feltétlenül győzni fog; a koronának okvetlenül engednie kell. (Ugy legyen! Szerk.) Ez nagyon szép kijelentés s ha a küzdelemnek ez lesz a következménye, bizonyára örömmámorban fog uszni egész Magyarország s babérral övezi a vezérek homlokát. És a magyar nemzet ősi alkotmánya, sőt még az égi igazság törvényei szerint nem is volna szabad másnak bekövetkeznie.

Nem is volna szabad egy pillanattig kételkedni a koalíció által reményelt eredményben, ha a történelem szomorú példáival le nem lohasztaná reményünket.

Hányszor ébredt fel ez a nemzet!? Hányszor szállott sikra ősi jogaiért!? S a szent küzdelmeknek bitó, halál, nyomoruság és hosszú szolgaság lett a következménye. Az a hatalom, amely a nemzettől nyert és elkönfiskált jogokat féltékenyen őrzi, azokhoz görcsösen ragaszkodik, talált módot, elegendő

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

A lemondás képe.

Sötét bánattal járom a világot . . .
Ott künn a nap már delelőre hágott,
S meleg sugárit hinti szerteszt.
A külvilágnak halk nyüzsgő neszt
Merengve búsan, esőndbe hallgatom.

Kicsiny falucska legszélén lakom.
Itt egymagamban, elhagyottan élek.
Elesőndesültek már a szenvedélyek.
Megtörve szívem, a lelkem beteg . . .

El vágyok el! Én már véletek
Nem játszhatom oly gyermeteg kedélyvel,
Olyan vígan, mint egykor, hajdanán,
Mikor egy szőke lányka oldalán
Fényes jövőről ábrándokat szőttem
S a világ rózsaszínben állt előttem,
Azóta mennyi álom foszlott széjjel! . . .

A kis falucska egyhangú magánya
S lelkem betöltetlen ezernyi vágya
Megférnek együtt. Az halk poézisével
Emezeket, altatgatja szépen

S az őszi szellő halk, bús énekével
Altató dalt is dúdolt hozzám nékem.

A méla őszben jó pajtásra leltem.
Falun az ősz olyan is mint a lelkem,
A hulló lomb, az elhalt madárének
Mintha elhantolt vágyaim lennének.
Mintha a lelkem virágos kertjébe
Az ősz elhervadt rózsaszirmot tépve . . .

Ime, a lemondás képe . . .

Heszalényi József.

Kuruc napok a sümegi várban.

Sümege vára az 1706-ik évben mozgalmas életnek volt tanyája. A győrvári diadal után Andrassy Pál itt ütötte föl tanyáját mulató kompániájával és a dinom-dánomnak se hossza, se vége nem volt.

Balogh Ferenc, a vár kapitánya, derekasan részt vett a dözsölésben, de megmutatta a veszély pillanatában, hogy az ellenség előtt sem különb legény.

Mikor Rabutin labanc vezér erdélyi se-

regével a Balaton vidékre jött, itt Csobánca hős védelme miatt az ostromlással felhagyva, Sümege nek tartott, az öreg Batthyány erősen féltette kedvenc várát. Balognak azt írta, hogy az utolsó csepp vérig meg ne adja magát, ha pedig valami módon feladja vagy elvész — életéhez semmit se bizzék.

Balogh meg is tett mindent, ami erejéből kitellett. Nemcsak a vár katonáit és municióit hozta rendbe, hanem az éllelmi szerekre is gondoskodott hosszabb ostromlás esetén. A város, sőt a szomszéd falvak fegyverforgató népe még január hóban együtt volt. A kaszamaták tele voltak labanc foglyokkal. Ezeket azzal rémitette, hogy lázadás vagy csak gyanus viselet esetében egytől egyig felkoncoltatja. A megbizhatatlan elemeket kigergette és még a bástyákkal kerített alsó várban sem tűrte meg.

Rabutin ezalatt mindig közelebb húzódott a várhoz, de nem támadott. Balogh kapitány azt hitte, hogy kémleli a vár gyengébb részeit és ott támad. Azonban Rabutinnak erős lecke volt a csorbáni kudarc. Mikor észrevette a vár kemény voltát, zenezóval elvonult alatta.

fejtette és segítséget, hogy leverje az igaz ügyet.

Értjük azokat a hazafiakat, akiket a multak rémes képei mérsékletre intenek. Mert hátha most sem lehet megküzdeni azzal az évszázados hatalommal s így hátha az lesz az eredmény, hogy haladás helyett újra vissza leszünk vetve pár évtizedre, hogy aztán újra kezdjük a küzdelmet olyan jogokért, amelyeket ma küzdelem nélkül élvezünk és elnyerhetünk.

A nemzeti küzdelem esetleges örvendetes következménye mellett erre az utóbbi lehetőségre is kell gondolni. Nem kishitőség ez! Hanem a történelem szomorú példái által diktált hazafias kötelesség. Jól meg kell gondolni épen a történelem tanulságainak hatása alatt, helyes-e a kérdést úgy oda állítani, hogy „vagy, vagy”? Helyes-e a harcot a végletekig, a késhegyig kiélesíteni? Nem volna-e jobb a fokozatos nemzeti küzdelem álláspontjára helyezkedni s így nem volna-e helyesebb, ha a koalíció bizonyos engedmények árán némely követelését felfüggesztené, a kormányt mint többség átvénné s a nemzetet kivezetve a mai áldatlan helyzetből, azt megerősíteni igyekeznék a jövőben folytatandó további küzdelmekre!?

Szerintem nagyon meg kell fontolni a küzdelem esetleges következményeit és nem szabad vakon, egyedül a magyar hévre és a jogos magyar vágyakra tovább és tovább rohanni. Most még a küzdelem nem fajult el, még nincs szó gyűlöletről, most még könnyű volna az egyetértést helyreállítani.

Minden jó magyarnak kötelessége

higgadtan mérlegelni a most előadottakat.

Népgyűlés.

A zombori szociáldemokrata párt folyó hó 20-án délelőtt 11 órakor tartotta meg az általános és titkos választói jog érdekében népgyűlését. A hatóságot Eremin György alkapitány képviselte.

A népgyűlés megnyitása előtt Répits Bálint szavalt a Petőfi „A nép nevében” című költeményét.

A népgyűlést Weil Miksa szabász, a zombori szociáldemokrata párt elnöke nyitotta meg. Üdvözli az egybegyűlteket és kéri őket, hogy komoly emberekhez illő módon és higgadsággal tárgyaljanak és minden rendezavarástól tartózkodjanak.

Bejelenti, hogy a népgyűlésre úgy a város képviselőjét, Drakulitsot, mint Fernbach Károly a vármegyei függetlenségi párt elnökét és Mérő Ignácot a zombori függetlenségi párt elnökét is meghívta, de ezek az urak távolmaradásukat nem tartották érdemesnek kimenteni. Támadja a hatóságot, mivel a 10 órára bejelentett népgyűlést 11 órára engedélyezte. A népgyűlés elnökevé Gyurisits Antal, jegyzőjévé pedig Csonka Józsefet választották meg. Elnök megnyitó beszéde után átadja a szót a szociáldemokrata központ budapesti kiküldöttének, Kondor Bernátnak.

Kondor Bernát a központnak üdvözlét tolmácsolja, s a mai politikai helyzetet ismerteti. Erős szavakkal ostorozza a koalíciós pártot s egy Assyr királyhoz hasonlítja, aki hatalmának tudatában dorbézol és tobzódik, míg a falán egy kis nesz észretériti. A koalíciós párt is ilyen, hatalma tudatában tobzódik minden egyes párthoz tartozó a saját zsebének megtöltésén fáradozik, az általános és titkos választói jog csak ígéret volt s most midőn az alkalom meg van, hogy ígéreteiket beválthatnák, csűrök csavarják a dolgot, de jól vigyázzanak, mert a kis nesz helyett a proletárok erős ökle zörög s amit ígértek, adják is meg, különben a nép sujtó keze pozdorjává zuzza őket. Midőn a nép ígéreteik beváltását sürgette, a felelet „hazaárulók” volt. Hazaárulók, mert választójogot akarnak. Megígérték, most ellene dolgoznak.

Kossuthnak csöppnyi kis fia (Mihajlovits gyógyszerész ajtájából: Éljen Kossuth) (Abcug! Kötelet a nyakába! Vigyázzanak, mert rögtön ott lesz a pofon. Óriási hangchaosz.) Kondor nem ismeri az éljenzöket, de ezek után nem is akarja őket megismerni, Kossuth Lajos nagysága előtt meghajlik, félistennek tartja, de Ferenc fiát politikai sarlatánnak és a politika legnagyobb svindlerének ismeri. Apponyi a világon a legnagyobb jezsuita, mivel legközelebb méltóan el fognak bánni. Ha szükség van a népre, ígérnek, mikor nincs, ígéreteiket, adott szavukat nem tartják meg. Ez nem tisztességes, nem becsületes emberekhez illő eljárás. De most eselődtek, mert a nép számonkéri tőlük. A népet oly anyagnak tekintik, amelyet kényük-kedvük szerint gyurhatnak.

Kristóffy belügyminiszter ravasz politikus, aki az általános és titkos választói jog keresztülvitelét megígérte, annak a hivéül vallja magát. Nem tudja, hogy őket szereti-e, a szociáldemokráciának akart-e szivességet tenni, avagy a koalícióba akart üszköt vetni. Mindegy. A hógörgeteget megállítani nem lehet. Addig, míg az általános és titkos választói jogot meg nem adják, nyugalom nem lesz. Handliróznak holmi irás és olvasás tudással. Mit csináljanak akkor német, szerb és más polgártársaink, kik ma magyarul írni és olvasni nem tudnak, ha tanultak, azt is elfelejtették. Őket ne illesse meg a választói jog. Rajk Aladár Baja városi függetlenségi képviselőt kiemeli, aki ígéreteiknek beváltására hívta fel a koalícióban levő pártokat, figyelmeztetve, hogy a nép nem játékszer, azzal nem jó játszani. Külön mindegyik megígérte az általános és titkos választói jog keresztülvitelét, most midőn együtt vannak s megadhatnák, az ígéret szétmorzsolódik. Velük akartuk megcsinálni, megalkotjuk nélkülük. Jaj annak a függetlenségi képviselőnek, ki elenezni merné, mert a nép haragja egész borzasztóságában szakad a nyakába.

Szeptember hó 15-ét történelmi nevezetességű nappá kell avatni. Olyan hangulatot kell teremteni, hogy kibúvót ne találhasanak, s hogy az általános és titkos választói jogot megszavazzák. Bejelenti, hogy Budapesten szeptember hó 15-én 5 napig tartó

Batthyány rögtön utána jött és innen dirigálta hadait a hátráló labanc után.

Akkor történt Batthyáynak áttétele a felső megyékbe, Nyitra tájékára.

Gróf Eszterházy Antal új fővezér már megérkezett és Batthyány Sümegen akarta átadni a fővezérséget, Eszterházynek bemutatni a tisztikart.

E célból összehívta az összes kuruc tiszteket. December 25-én csak úgy hangzott a sümegi vár uri osztálya a sok Rákóczy tiszt sarkantyupengésétől. Egy még hiányzott: a vitéz Béri Balogh Ádám. Nem tudták mire vélni elkésését. Pedig mindenki szeretett volna már kezét szorítani e bátor férfival, ki kevesed magával oly hősiösen védte magát a mult évi győrvári ütközetben, oly geniális taktikával véres rohammal befullasztotta Heister lándzsáit az ottani tóba.

Végre délután megharsantak a trombiták és száguldó paripákon megérkezett kíséretével a várva-várt hadparancsnok.

Az egész várnép eleibe ment. A kapunál fogadta maga Eszterházy Antal és az öreg Batthyány. A sok kérdésre alig tudott Balogh felelni, de mikor elkésésének indo-

kolására egy labanc lovaszászlóra mutatott, melyet egy közbíró diadal jelvény gyanánt magasan lobogtatott és a hat előkelő fogoly rára tekintett, kiket szintén magával hozott erős fedezet alatt: tisztában volt mindenki, hogy Balogh Ádám egy új fegyvertel szaporította régi, diadalmas hírnevét.

Még nem is tudták a valódi tényállást és már az egész közönség riadó éljenbe tört ki. Balogh nagy nehezen tudott magának utat törni az udvarban tolongó lelkes katonák és a szomszédos várnép között. Minden katonája valóságos ostromnak volt kitéve; mindenki hallani akarta az ujságot.

Végre összegyűltek a nagyteremben és Balogh a kíváncsi hallgatónak halálesendje mellett eképen szolt:

„Tegnapelőtt este megleptük a labancot és megfizettünk neki apró pénzzel. Nekem kétszeres okom volt rá. Hazámat elpusztítja és arámat gyalázza.

Éjfélkor megkerültük Szolnokot, rettenetes hózivatárban egész az előrszig jutottunk. A jámbort megfoglunk és összekötöttük. Rohamban egyenesen a hadiszállásra tartottunk. Vágytam kezembe keríteni azt a labancot,

aki oktondi ostromlásában arámmak szemébe merte mondani: Kuruc vér, kutya vér, sokat egyik sem ér. Meg akartam neki mutatni, hogy minden vezérsége nélkül hímPELLER. A feltápáskodó ráccokat lekaszaboltuk, az alármerőket kilödtük a mezőkre, a többi pedig esze nélkül futott, ki merre nyilást látott. Ezt a hatot pedig mutatónak hoztam belőlük új hadvezérünknek.

Hanem a rókát nem foghattuk el. A jómádnak peesenye akadt a vidéken. Összeszedtük hát kedvenc holmiját, a gazdag éléskamráját, aranyos libériáját, egész podgyászát és minden lovát. És hogy az uránál is gráciába essék: elhoztuk a lovasok zászlaját és a hadipénztárt. Legények — kiáltott az ajtó mellett felállított legényeihez — hozzátok csak be a vasládát. Mondhatom uraim, hogy négy ember kell a hordására, mert fehér ezüst a tartalma színültig.

Volt erre lárma, éljen és kézzorítás. A magnum áldomás négy napig tartott. Balogh akkor ismét visszament a nyulási állomásra — rókát lesni.

országos népgyűlés lesz, melyre a zombori szociáldemokraták képviselőit meghívja. A Népszavát ajánlja.

Határozati javaslatot nyújt be:

Határozati javaslat.

Zombor népének 1905. évi augusztus hó 20-án megtartott népgyűlése: a koalíció augusztus hó 10-iki az általános választási jogra vonatkozó határozatát megállapítja, hogy: a szövetkezett ellenzék az általános választási jogot nemcsak, hogy nem akarja megvalósítani, hanem egyenesen megakarja gátolni.

Megállapítja továbbá, hogy ennek a határozatnak az indokolása hazug, mert az általános titkos választási jog megvalósulásának nem lehet akadálya sem az, hogy ki terjeszti be javaslat gyanánt, sem az, hogy a koalíció mint ilyen nem kötelezte magát rá, mert a koalíció összes pártjai ezt igenis megtették s más pártbeli képviselőkkel, kik szintén kötelezettséget vállaltak a nép előtt, e követelésnek nagy többsége van a parlamentben.

Az említett jezsuita szellemű határozat célja az, hogy az egyes pártok számára föntartja azt a látszatot, a nép félrevezetésének azt a lehetőségét, mintha mégis komolyan óhajtának az általános titkos választási jog megvalósulását — ugyanakkor azonban annak létrejöttét mégis megakadályozhassák.

Megállapítja a népgyűlés, hogy ez a politika a népcsalás politikája. S kimondja, hogy ennek teljes erejéből ellene szegül.

A vezérőrbizottság az egyes pártokra háritotta a végső döntést e kérdésben; a népgyűlés elvárja, hogy e pártok a legrövidebb idő alatt nyilatkozzanak, vajjon törvényre emelik-e az általános titkos választói jogot. Elvárja a kormánytól, hogy a képviselőház első ülésén beterjeszti az erre vonatkozó törvényjavaslatot, amennyiben ez nem történne meg, elvárja, hogy az általános, titkos választói jogot becsületesen akaró képviselők teszik ezt meg.

Kimondja a népgyűlés, hogy politikai irányzatokra való tekintet nélkül, a nép ellenségének tekint minden politikai pártot, mely az általános titkos választói jog megvalósulásának bármi módon ellentáll. S kijelenti, hogy szervezettségének, lelkesülésének teljes erejével ellenszegül a mai válság minden olyan megoldásának, mely az általános titkos választói jogot azonnal meg nem valósítja, meg fog akadályozni mindennek kockára tevésével is bármely új kormányzatot, amely a nép e legegységibb jogát törvénybe nem iktatja.

Kijelenti s a végső következményekre való elszántsággal adja tudtára a gyűlés az illető pártoknak, hogy amely kormány az általános titkos választói jog nélkül akar kormányozni, az legyen készen arra, hogy csak feltűzött szuronyokkal s felsorakoztatott katonasággal kormányozhat szemben az ország népével, mely e rémuralom ellenében is kitárt mellel fog tovább harcolni, míg meg nem valósult az általános titkos választói jog. — Egész terjedelmében elfogadtatott.

Szilágyi Lajos hírlapíró mindenekelőtt hivatkozik arra, hogy mindenkinek meggyőződését tisztelni kell. Az indította szólásra, hogy néhány körülményre hívja fel a figyelmet, amely körülményeket eddig ugylátszik elhanyagoltak. A mai politikai helyzetet a legszigorubb tárgyilagossággal akarja boncolni. Nincs senki, ki be ne látná a szociáldemokraták igazságát. Követelését teljesíteni is kell. Törvénytelen kormány intézi az ügyeket. Fel akarja a szociáldemokratákat eszközül hasz-

nálni, hogy a magyar törekvéseket elnyomja. Kristóffy belügyi darabant nem riad vissza semmi eszköztől, hogy pozícióját biztosítsa. Ne engedjék magukat eszközüül felhasználni. Mesét mond egy szegény emberről, aki midőn haldoklott, közjegyzőt hivatott magához s bár szegény embernek ismerték, különféle kulturális intézményekre kolosszális összegeket hagyományozott s mikor a közjegyző kérdést intézett, hogy honnan ad oly nagy összegeket, van-e neki pénze? azt felelte a haldokló, hogy pénze nincs, de van jó szíve. Figyelmezteti a szociáldemokratákat, hogy Kristóffy is ilyen helyzetben van s ígéretét aligha tudja beváltani. Mert hiányzik a kezéből a lehetőség eszköze: a törvényesség. Mi ad életet, becsületet, jogot és mindent? A törvény. Már pedig az a kormány, mely nem ezen az alapon áll, ugy sem valósíthatná meg ígéreteit. Beszédét azzal végzi, hogy bár ő is óhajtana, hogy a titkos és általános választói jog minél előbb bekövetkezzen, de inkább ne következzen be soha, semmint a magyar nemzeti törekvések feladásának és bukásának árán.

Kondor reflektál Szilágyi beszédére, hogy éppen ez a különbség a szociáldemokraták és a koalíció között, hogy ők sürgősebbnek tartják a választói jog megadását, mint a nemzeti követelések teljesítését, de a nemzeti követelések ellen mi akadályt sem gördítenek. Azt akarják, hogy Magyarországnak egészséges népképviselése legyen. Alkotmánya a magyarnak nem volt soha, hogy lehet olyan valamit elvenni, ami nincs. „Mi akarunk alkotmányt teremteni, hogy azt később megvédhessük.“

Parcsitits István ezután szerb nyelven beszélt.

A népgyűlésen mintegy 250—300-an vettek részt.

Vármegyei közgyűlés.

Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottságának folyó évi június hó 28-án tartott közgyűlésén hozott határozata folytán folyó évi augusztus hó 30-ik napján Zomborban, reggeli 9 órakor a megyei székház nagytermében rendkívüli közgyűlés fog tartatni a következő tárgysorozattal:

1. György Endre földmivelésügyi miniszternek leirata, melyben a vármegye közönségét miniszterre történt kinevezetéséről értesítve — működésében támogatást kér.

2. A vallás- és közoktatásügyi miniszternek leirata, a Rudics ösztöndíjnak Mikosevits Antal Viktor részére való adományozása tárgyában.

3. Ugyanannak leirata Rudics ösztöndíjalapítványi ügyekben.

4. Szatmár vármegye közönségének átirata a vidéki városok gyorsabb fejlődése érdekében új építkezéseknél a házadó mentességnek 20 évre való kiterjesztése tárgyában.

5. Ugyanannak átirata a jelenlegi alkotmányellenes és törvénytelen kormányzat elleni tiltakozás tárgyában hozott határozatának támogatása iránt.

6. Zemplén vármegye közönségének átirata, a nemzeti követeléseink kivívása és a megátadott alkotmányunk védelme érdekében az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának támogatása iránt.

7. Gömör-Kishont vármegye közönségének átirata, az országnak törvényen kívüli helyzetéből való kivetését kérő s az országgyűlés képviselőházához intézett feliratának támogatása iránt.

8. Nógrád vármegye közönségének meghívója f. évi szeptember hó 12-én tartandó Rákóczy ünnepélyre — kérvén a vármegye képviselőségét.

9. Hont vármegye közönségének átirata báró Fejérváry Géza miniszterelnöknek az elnökleite alatti kormánynak kineveztetését tudató leiratára hozott határozatának támogatása tárgyában.

10. A 80-as bizottság határozata néhány tagjának leköszönése s ennek folytán a bizottság kiegészítése tárgyában.

11. A 80-as bizottság javaslata Fernbach Károly beadványa tárgyában, mely szerint 1004/jkv. 1905. számú vármegyei határozat hatályon kívül helyezésével a 80-as bizottságnak ezen határozat alapjául szolgált javaslatát határozattá emeltetni kéri.

12. A Rudics ösztöndíjalapítványi bizottság határozata az üresedésben levő négy ösztöndíjadományozása tárgyában.

13. Ugyanannak határozata Friebeisz Gyula ügyvédjelölt kérelme tárgyában.

14. Alispáni előterjesztés a bacsstóvárosi csendőrs laktanyájának bérlete tárgyában.

15. A vármegye alispánjának jelentése Szabadka szab. kir. városnak eladott laktanya épületek 225000 koronás vételárának befizetése és gyümölcsöző elhelyezése iránt.

16. Alispáni előterjesztés Bulkeszi község közdülő közutjairól készített törzskönyvek hi-telesítése tárgyában.

17. Alispáni előterjesztés a bacs—zsablya—titeli törvényhatósági közut 4—6 km. szakaszán teljesített utépítési munkáknál felmerült több költség tárgyában.

18. Alispáni előterjesztés a pincéd—verbázi törvényhatósági közut 6-573—7-626 km. szakaszán teljesített utépítési munkáknál felmerült több költség tárgyában.

19. Alispáni előterjesztés a vármegyei székházépületen szükséges javítások tárgyában.

20. Moholi előljároság felebbezése Mohol községének az állami ménék tartása tárgyában hozott határozata ellen.

21. Dudás József felebbezése fizetését be-szüntető alispáni határozat ellen.

22. Vujevich Lajos felebbezése lakpénzét utalványozó alispáni határozat ellen.

23. Darnai András kórházi ápoló, zentai lakosnak felebbezése fizetése tárgyában Zenta r. t. város képviselőtestülete által hozott határozat ellen.

24. Nikolits György felebbezése Zenta városnak a felebbező visszatartott fizetése tárgyában hozott határozata ellen.

25. Özv. Pilaszánovits Péterné felebbezése Bácsborsód községének a felebbező által meg-téríteni kért 240 korona tárgyában hozott határozata ellen.

26. Zenta r. t. városnak határozata szervezési szabályrendeletének a katona és mezőrendőri ügyeket érintő részében való módosítása tárgyában.

27. Ugyanannak határozata Gecse Lukács terhére irt utóállítási költségeknek törlése tárgyában.

28. Hódság község határozata a kémény-seprési díjak megváltása tárgyában.

29. Dunagárdony község határozata Lalin János községi irnok lakbéré tárgyában.

30. Titel község határozata Schmidt Mayer Ferenc és társai pótdójának leírása tárgyában.

31. Felsőkabol község határozata Markovits István ösztöndíja tárgyában.

32. Ugyanannak határozata Kolarov Sándor ösztöndíja tárgyában.

33. Bácsföldvár határozata Nacsa István volt községi pénztárnok bekebelezett óvadékának törlése tárgyában.

34. Pincéd község határozata özv. Valentik Pálné és fia Sándor részére megszavazott segély tárgyában.

35. Ujverbász község határozata ideiglenes kölesön felvétele tárgyában.

36. Opalánka község határozata az iskola-alap részére felveendő ideiglenes kölesön tárgyában.

37. Szeghegy község határozata a községi közgyámnak és jegyzőnek mint gyámpénztári ellenőrnek díjazása tárgyában.

38. Zenta város határozata a főgimnáziumi épület kibővítése és átalakítása tárgyában.

39. Obecse község határozata Deutsch Miksa földbérlete tárgyában.

40. Magyarkanizsa határozata a réti földek hasznosítása tárgyában.

41. Palánka község határozata Boros Ignác pótladó leírása tárgyában.

42. Ugyanannak határozata Berner György vak gyámolt segélyezése tárgyában.

43. Körtés község határozata a Tillinger-féle per költségei tárgyában.

44. Pincéd község határozata a községi kisbírák bére tárgyában.

45. Cserevenka község határozata a magyar iskola- és óvoda-egyesület segélye tárgyában.

46. Zenta város határozata egyes parcelláknak árverés mellőzésével történt bérbeadása tárgyában.

47. Boldogasszonyfalva község határozata a képzési és nevelési alap ez évi kamattjöveldelmének mikénti felhasználása tárgyában.

48. Magyarkanizsa község határozata ingatlan vétel tárgyában.

49. Bácsordas község határozata a felállítandó távirtda költségeihez leendő hozzájárulása tárgyában.

50. Bács község határozata a fogyasztási adó kezelők díjazása tárgyában.

51. Vajszka és Bogyán községek határozata a községi építkezések költségeire felveendő kölcsönök tárgyában.

52. Ada község határozata a felsőréti herérek haszonbérbeadása tárgyában.

53. Obecse község határozata Mihályi Sándor munkadíja tárgyában.

54. A rétkelző bizottság határozata Nikolets Edéné tiszteletdíja tárgyában.

55. Derye község határozata ifjúsági könyvtár beszerzése tárgyában.

56. Obecse község határozata az urbéri költségek kifizetése tárgyában.

57. Turja község határozata házhelyek eladása tárgyában.

58. Zenta város határozata dr. Buday Dezső volt polgármester hátralékának törlése tárgyában.

59. Zenta város határozata Bán Lajos terhére vezetett hátralék törlése tárgyában.

60. Özv. Piszárovi Györgyné kérvénye néhai férje után fennálló hátralékos fizetési előleg 12 havi részletben leendő visszafizetése iránt.

61. Óverbász község határozata a községi orvos fizetésének felemelése tárgyában.

62. Nádálja község határozata a boronyi rét felmérése tárgyában.

63. Zenta város határozata özv. Klein Fülöpné hátralékának törlése tárgyában.

64. Bácsgyulafalva község határozata község ház és jegyzői lak építése tárgyában.

65. Magyarkanizsa község véghatározata a hajóhídi órház és község háza között létesítendő távbeszélő tárgyában.

66. Ugyanannak véghatározata a kistiszai holtágnak halfiasító teleppé leendő átengedése tárgyában.

67. Ugyanannak véghatározata az alsó réti füzesekben levő rőzsék vágási költségei tárgyában.

68. Ugyanannak véghatározata a szénatértől a népkertbe vezető utca kikövezése tárgyában.

69. Zenta r. t. város véghatározata a lebontott Tiszahid mederbeli alépitményeinek eltávolítása tárgyában.

70. Ugyanannak véghatározata a gőzfürdő telek és rakpartlejáró tárgyában.

71. Körtés község véghatározata a vasúti megállóhely létesítési költségei tárgyában.

72. Csonoplya község véghatározata a községi halászat haszonbérlete tárgyában.

73. Bács község véghatározata a bács-liliomosi utnak megszükitése tárgyában.

74. Palona község véghatározata a községi közdülő közutak törzskönyvezése tárgyában.

75. Szond község véghatározata a községi közdülő közutak törzskönyvezése tárgyában.

76. Péterréve község véghatározata a községi közdülő közutak törzskönyvezése tárgyában.

77. Ujpalánka község véghatározata a községi közdülő közutak törzskönyvezése tárgyában.

78. Martonos község véghatározata a horgos-martonosi ármentesítő társulatnak eladott ingatlan tárgyában.

79. Dávod község véghatározata a Ferencsatorna részvénytársulat községi adójának rendezése tárgyában.

80. Obecse község határozata a kisrét elöltése tárgyában.

81. Martonos község kérvénye a község határát érintő újvidék—szegedi törvényhatósági közutnak mely irányban leendő kiépítése iránt.

82. Zenta r. t. város kérvénye az újvidék—szegedi törvényhatósági közutnak a zentai nagyréthe való áthelyezése iránt.

83. Mohol község kérvénye a község főutcáján átvonuló törvényhatósági közut folytatását képező utnak a törvényhatósági közutak hálózatába leendő felvétele iránt.

84. Ada község igazolási kérelme a vármegye törvényhatósági bizottságának a zombor—kerény—adai törvényhatósági közut egy részének a törvényhatósági közutak hálózatából történt kihagyása tárgyában hozott véghatározat ellen.

85. Zenta város határozata hitel átruházás iránt.

86. Bácsmartonos község határozata behajthatlan követelés leírása iránt.

87. Szépliget község határozata behajthatlan követelés leírása iránt.

88. Cserevenka község határozata behajthatlan követelés leírása iránt.

89. Tizsakalmánfalva község határozata behajthatlan követelés leírása iránt.

90. Bácsalmás község határozata behajthatlan követelés leírása iránt.

91. Tataháza község határozata behajthatlan követelés leírása iránt.

92. Felsőszentiván község határozata rendőri költségekre a külön kivétel mellözése tárgyában.

93. Cserevenka község 1903. évi közpénztári számadása.

94. Zenta városi házipénztárt kisegítő alap 1902. évi és 1901. évi nyugdíjalap számadása.

95. Tündéres, Felsőkaból, Turja, Veprőd, Boróc, Szépliget, Óker, Ujverbász, Mozsor, Ósövé, Cserevenka, Bogyán, Bácsgyulafalva 1905. évi pótköltségvetése.

96. Tataháza 1903. évi községi közmunka alap számadása.

97. Kula község 1903. évi szegény- illetve kórházalap számadása.

98. Apatin 1904. évi gyámpénztári számadása.

99. Ujpalánka község előljáró tanácsülésének f. évi május 13-án hozott határozata, melylyel az alispán 10175/905. számú határozatával szemben a községi kisbíráknak a nyugdíjintézménybe való felvételét megtagadja.

100. Illy György törvényhatósági állatorvos kérvénye a VIII-ik állategészségügyi kongresszuson való részvétele alkalmából felmerülő költségeinek 200 korona átalányban való megállapítása iránt.

H i r e k.

A király születésnapja.

E hó 18-án a r. kath. plébániatemplomban Ófelsége apostoli királyunk születésének évfordulóján hálaadó istentisztelet volt. A vármegyei és városi tisztikar Latinovits Pál főispán, Karácson Gyula kir. tanácsos, alispán, Hauke Imre polgármester, a pénzügyigazgatóság tisztikara Popp György kir. tanácsos, pénzügyigazgató, az ügyészség, kir. járásbíró és kir. törvényszék tisztikara Gószdu Elek törvényszéki elnök és Popovits Aurél főügyész címe és jelleggel felruházott zombori kir. ügyész, a kir. tanfelügyelőség Gräff Nikáz kir. tanfelügyelő vezetése alatt vettek részt az istentiszteleten, melyet Fejér Gyula apát-plébános végzett fényes segédlettel. A helybeli m. kir. honvédszázalaj Petrovits törzstiszt jelölt, zászlóaljparancsnok vezénylese mellett a mise alatt diszlövéseket adott. Mise után honvédeink diszmenetben vonultak el a templom elől. Az istentisztelet alatt a zombori polgári kaszinóegyleti dalárda gyönyörködtette az áhitatos közönséget precizen előadott énekszámaival. Többek közt a Boldogasszony-

hoz, „régí nagy patrónánkhoz“ fohászoló főséges ó egyházi énekünkkel:

Magyarországról,
Romlott hazánkról,
Ne feledkezzél meg
Szegény magyarokról!

Végül Kölcsey himnusza hangzott föl:
Isten áldd meg a magyart!

— Hozz rá vig esztendő!

Áthelyezés. A földmivelségi miniszter Szőke József zombori járási m. kir. állatorvost Zentáról Nagyikindára helyezte át.

A kaszinóegyleti dalárdára vonatkozólag a következő, igen megszívlelendő sorokat kapjuk: Nem hisszük, hogy az országban — kivéve természetesen az ország fővárosát — még egy ilyen mind zeneileg, mind társadalmilag intelligens dalárda volna, mint amilyen a kaszinóegyleti dalárda. Mégis sajnálattal kell konstatálnunk, hogy a Szilveszter és bohócestélyen kívül társadalmi életünkben alig szerepel. Hangversenyeket, dal-estélyeket, multságokat nem rendez. Egyéb nyilvános szereplései is a kénytelenség látogatásával bírnak. Nem tudjuk: mi lehet az oka ennek. A dalárda tagjainak érzéketlensége-e a társadalmi élet iránt, avagy a mai fiatalságnak a magyar dal iránti sivár lelkisége, hogy ezen igazán szívet-lelket felüdítő nemes szórakozás helyett inkább a kártya és egyéb sem a léleknek, sem a testnek hasznára nem alkalmas szórakozásokkal tölti idejét. Kérjük a dalárdának minden szépért és jóért lelkesülő, komolyan gondolkodó tagjait és a dalárdának agilis elnökeit, Pribil Ernő és dr. Buják József urakat, hogy adjanak a jövőben többször alkalmat, hogy e város közönsége a dalárda által rendezendő zeneestélyeken minél gyakrabban összejöhessen és gyönyörködhessen a dalárdának művészi énekszámaiban.

Szent István királynak tegnapelőtti emlékünnepe a róm. kath. plébániatemplomban hálaadó ünnepi isteni tisztelet tartott, melyen az egyes hivatalok hivatalfőnökeik vezetésével részt vettek. A misén a zombori polgári kaszinói dalárda énekelt.

Megbízás. A kultuszminiszter Sebestyén Árpád okl. polgári iskolai tanárt a titeli állami polgári iskolánál a mennyiségtan és természettudományok tanításával megbízta.

Jóléti bizottsági ülés. Bács-Bodrog vármegye törvényhatósági bizottsága által f. évi június hó 28-án tartott közgyűlésében a tisztviselők működésének támogatására s a vármegyei hatóságok egyöntetű eljárásának elősegítésére kiküldött 80 tagú bizottság folyó évi augusztus hó 25-én d. e. 9 órakor Zomborban a megyei székház nagytermében ülést tart. Az ülés tárgyai leszenek: 1. A 80-as bizottság több tagjának leköszönése s ennek folytán a bizottság kiegészítése. 2. Fernbach Károly beadványa a 22406/1004. számú határozat hatályon kívül helyezése és a 80-as bizottság ugyanezen határozatával a közgyűlés elé terjesztett javaslatának elfogadása. 3. Netán befolyó egyéb ügyek.

Halálozás. Kisigmándi Hamary Kornél vezérkari századost, ki a m. kir. szabadkai 6. honvédgyalozegred itteni zászlóaljánál szolgált, néhány hónappal ezelőtt elmezavar következtében Budapestre szállították. E hó 11-én a Schwarzer-elmegyógyintézetben életének 45. évében rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogultat nagyszámu, előkelő rokonság gyászolja. Földi maradványait Nagyváradra szállították s a várad-olaszi családi sírbolta helyezték örök nyugalomra. A közszeretethen álló százados elhunyt ismerősei és barátai körében mély részvétet kelt.

Szent István nap a Polgári Kaszinóban. Folyó hó 20-án tartotta a polgári kaszinóegyesület védszentje emlékünnepe szokásos mulatságát. Délután 4 órakor vette kezdetét a tekeverseny. Az első díjat nyerte Latinovits Szaniszló városi tanácsnok (14 bábuval), díj egy üveg francia pezsgő. A második díjat Pravgyik Flóris egyetemi hallgató (13 bábuval), díj egy üveg magyar pezsgő. Harmadik díjat nyerték Krizmanits Imre a kaszinó igazgatója és Jelich Mihály joghallgató holt versenyben (12—12 bábuval)

egy üveg vörös bor alakjában. Este 9 órakor társasvácsora volt, melyen 70—80-an vettek részt vegyesen nők és férfiak. A pontos, gyors és figyelmes kiszolgálásért a kaszinói szolgáló dícséretet érdemel. Este 10 órakor kezdődött a tánc, mely csak reggeli 4 órakor ért véget. Jelen volt hölgyek névsora: Ullrich Ella, Kacsvinszky Margó, Halm Marusza, Popovits Olga és Katia, Kekezoovich Jánosné, Valiént Timke és Erzsike, Tenusz Tivadarné, Tenusz Irénke, Ullrich Vincéné, öz. Mráz Zsigmondné, Szabó Nándor Péterné, Kogler Károlyné, Kacsvinszky Kálmáné, Halm Ottóné, Krizmanits Imréné, Marschan Illésné, Schlitter Miklósné, Koch Mariska és még többen.

A jogászfisúság táncestélye.

Mint minden évben, úgy a mostani szünidő végén is, e hó 29-én, városunk vigkedélyű juristái az „Elefánt”-szálloda helyiségeiben zártkörű táncestélyt rendeznek. Meghívók nem bocsájthatnak ki, hanem a rendezőség vendégeit személyesen hívja meg. Belépti jegy nincsen.

Halálozás. Sztrilich Kálmán vármegyei irnok fiatalságának virágjában, 23 éves korában meghalt. Özvegy édesanyja egyetlen fiát gyászolja. Temetése tegnap ment végbe.

Ártézi kut. Zombor város törvényhatósági bizottságának határozata, melylyel kimondatott, hogy a Bánát külvárosban furandó ártézi kut helyéül a szivaci-út mentén a régi csendőrlaktanya melletti szabad tér jelöltetett ki, aug. hó 19-től számított 15 napon át a városi kiadóhivatalban közszemlére kitétetett.

Felsőbb leányiskola Szabadkán. A közoktatásügyi miniszter állítólag az egrihez hasonló felsőbb leányiskola felállítását tervezi Szabadkára. Zombornak övönöképző intézete volt s az érseki hatóság azt is beszüntette. Mikor lesz nálunk egy felsőbb leánynevelő intézet?

A t. szülők figyelmébe. Közledvén az iskolai év kezdete, tisztelettel figyelemztetem azon szülőket, kiknek a népiskola I. osztályába bejáró gyermekeik vannak, hogy ezek a fennálló rendeletek értelmében csak azon esetben vétetnek fel, ha 6-ik életévüket már betöltötték; miért is szükséges, hogy e körülményt a plébános-igazgató előtt születési bizonyítvánnyal igazolják. — Emez igazolványok a városi anyakönyvi hivatalban már holnaptól kezdve naponként a délutáni órákban díjtalanul szolgáltatnak ki és nagyon helyesen fognak eljárni azon szülők, akik e tanúsítványok beszerzéséről minél előbb gondoskodnak; mert akik ezt az utolsó napra halogatják, csak maguknak okoznak kínos kellemetlenséget, ha egyszerre túlságos számban jelenven meg, nagy tolongás közt és hosszas várakozás után juthatnának csak céduláikhoz. Ismételten hangsúlyozom azért, hogy a születési tanúsítványokat az állami anyakönyvi hivaltól mielőbb vegyék ki és láttamozás végett nálam mutassák be. — Zombor, 1905. évi aug. 21. Fejér Gyula apát-plébános, igazgató.

Az első szanatórium. Nem a bőség szarujából, hanem kisebb-nagyobb adományokból, a melyet a magyar nő szerető szíve gyűjtött, fölépül Gyulán a Lugos nevű erdőben pornélküli, alkalmas helyen száz betegre az első népszanatórium, amely 1906. őszén rendeltetésének átadatik. Az agilis, József főherceg szanatórium-egyesület most már általános országos rokonszenvenek örvendőve további célokat tűzött ki: az ország más helyén szanatóriumok állítását.

Hadmentességi díj. Hadmentességi díj kivétési lajstromok Zombor sz. kir. város adóigyszatlyánál augusztus hó 18-tól 26-ig kitétettek, az esetleges sérelmes kivétel ellen a felszólamlások a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóságnál vagy pedig a város tanácsánál írásbelileg beadhatók.

Mulatság. A titeli tanulóifjuság e hó 19-én a szegény gyermekek segélyezése céljából sikerült műkedvelő előadást rendezett.

Baleset. Pénteken Salamon Gyula gimnáziumi tanuló Óbecsén kerékpározás közben oly szerencsétlenül esett el, hogy karját eltörte.

Adomány József főherceg szobrára. Zombor város törvényhatósága mozgalmat indított arra nézve, hogy a közel multban elhunyt József kir. herceg emlékeztére Budapesten, az ország szívében egy méltó szobor állíttassék fel az egész ország adományozásából. Zombor város törvényhatósága ezen köriratot Makó városa részére is megküldötte s a tanács ezzel a napokban tartott ülésén foglalkozván, elhatározta, hogy tekintve azon nagy érdemeket, melyeket a boldogult József kir. herceg a magyar honvédség szervezése s általában a magyar közügyek terén szerzett, Makó város részéről a szobor alapra 1000 koronát szavazott meg.

Italmérésilletékek elleni felszólamlások. Italméresi illetékeknek az 1906—1908. évekre leendő kivétele céljából összeirt illetékköteles felek összeírasi jegyzéke a városi adóigyszatlyánál közszemlére ki vannak téve s az ellen az észrevételek a város tanácsánál írásbelileg megtehetőek.

Gyilkos bogycók. Szabadkán Baka András 6 éves, Ifkó János 7 éves és Ifkó Adám 8 éves gyermekek a napokban a szőlőn kóborolva megéheztek s az irtószel talált beléndek-bogycókkal csillapították éhségüket. A mérges bogycók gyorsan megtették hatásukat. Amint a fiúk hazaérkeztek szüleikhez, mindhárman nagyfoku rosszulról panaszkodtak, mely rövidesen kínos fájdalomná fajult. Hozzátartozóik a kórházba szállították a félholt gyermekeket, kik közül kettő, Baka András és Ifkó Adám még az uton kiszenvedett. A harmadiknak életbenmaradása is kétséges.

Alapszabály jóváhagyás. A belügyminiszter a péterrévei II. kath. temetkezési egylet és a boróci gazdák olvasóköriének alapszabályait a bemutatási záradékkal ellátta.

Öngyilkos gyárigazgató. Glück Gyula, a bajai vattagyár társulajdonosa és igazgatója esütörtök délelőtt ismérletlen okból öngyilkossági kísérletet követett el. A férfikora delén levő kereskedő több éven át a szabadkai Kramer-Antal nagyiparos cég főkönyvvezetője volt s megbízhatósága s szorgalma révén főnökének bizalmát annyira megnyerte, hogy néhány év előtt a cégtulajdonos egyik leányát adta hozzá nőül. A mult évben került Glück Bajjára, ahol a szabadkai vállalkozók tulajdonába átment bajai vattagyár vezetésével bízták meg, mely állásában a mai napig a legnagyobb buzgalommal törekedett a vállalat sikere érdekében. Epen ezért nagy feltűnést és megdöbbenést okozott a hír, hogy Glück lakásán egy revolverrel gyomrába lőtt s hogy a golyó életveszélyes sérülést okozott.

A kintornások és egyéb házaló zenészekről alkotott szabályrendelet kormányhatóságilag jóváhagyván, az folyó évi aug. hó 22-étől kezdődő hatálylyal életbe lép.

A palicsi fodrász szerencséje. Nyolc év óta szolgálja ki Kosics Sándor a palicsi fürdővendégeket s hogy milyen derekasan felel meg feladatának, mutatja a szépítő műterem élénk forgalma, amely ma már Palicson a kaszinót helyettesíti. A fürdővendégek itt gyülekeznek kedélyes és érdekes csevegésekre, amelyekből sokat lehetne ellesni a fürdőszezon pikantériái közül. Érthető tehát a nagy öröm, melyet a kedvelt hajművész szerencséje okozott, hogy t. i. a birtokában levő szerb sorsjegyet egyik legnagyobb nyereleményel kihuzták. Megindultak a tervezetések. A palicsi kaszinó vendégei csak úgy öntötték a sok jó tanácsot a szerencsés nyerelemek, hogy mit csináljon a sok pénzzel. A nagy öröm azonban, sajnos, csak néhány napig tartott, mert egy szép reggelen levelet hozott a posta, amelyben meg vala írva, hogy a sorsjegy, mely Sándor király idejéből való, értékét és érvényét veszítette. A derek mestert most a tanácsadók vigasszal látják el s hogy reményességét ne veszíthesse, új sorsjegyet vásárolnak neki. Ez a Kosics fodrász szomorú notája.

Elfogott betörő. Lapunkban annak idején megemlékeztünk, hogy Rádics Dusan szabadkai földbirtokos lakását ismeretlen tettesek kifosztották. A lakásból mintegy 6000 korona értéket loptak el és a tettesek nyom-

talánul ellúntak. A rendőrség a tett elkövetése óta a legnagyobb buzgalommal nyomozott László Géza alkapitány vezetése alatt, a mult héten végre megkerült a tolvaj Holdas személyében. A jómadár, aki Listyevity Ferenc szabadkai cipésmester műhelyében volt alkalmazva, a betörést követő napon jól kiöltözve Budapestre utazott, hol álnév alatt néhány napot tartózkodott. Budapestet azonban csakhamar megunhatta, mert néhány nap mulva már Nápolyba, Rómába majd Velencébe utazott. Megmaradt pénzével visszatért Esztergomba, ahol folytonos mulatozása felkeltette a rendőrség figyelmét. Igazolásra szollították fel és miután nem tudta magát kellőképen igazolni, nyomban letartóztatták. A vallatás közben beismerte, hogy ő követte el a Rádics házban a betörést. Az ellopott pénzből csak 1600 koronát találtak nála.

A volt megyei számvevők kongresszusa. A volt megyei számvevők, akik a megyei számvevőségek és pénztárak államosításával állami szolgálatba léptek át, a temesvári tiszviselők kezdesére szeptember 8-án Budapesten, a megyeháza dísztermében kongresszust tartanak. Az előkészítő bizottság csak szeptember 7-iki ülésében állapítja meg a kongresszus programját. A mozgalom célja csak a rangosztályba sorozásnál történt valóságos sérelmek orvoslása s az 1904. évi I. törvénycikk értelmében a volt megyei tiszviselőket is megillető fizetési pótlék kieszközlése. A mozgalomhoz eddig ötvenegy varmege volt megyei számvevői csatlakoztak.

Villamvilágítás. A zombori villamvilágítási telep hálózatához kapcsolandó magánberendezések mikénti foganatosítását megállapító szabályrendelet kormányhatóságilag jóváhagyván, az folyó 1905. évi szeptember hó 1-ével életbe lép.

Vonat alatt. Titelről induló reggeli vonat Vaskapu és Tündéres között Hegedüs Péter temerini illetőségű vasuti munkást elgázolta. Fején és vállán szenvedett erősebb zúzódásokat, de az újvidéki állomásra képes volt a maga lábán a kórházba menni. Vizsgálat folyik, hogy a mozdonyvezető volt-e a vigyázatlan, hogy nem vette észre a sinek között fekvő embert. Ahhoz is különös gusztus kell, hogy valaki a sinek közé feküdjék aludni.

Borzalmas halál. Szabadkán öz. Szebenyi Ferenccé udvarán Brandt Tóni gépész, egy járgánnyal nyomtatta Varga Imre betakarított gabonáját. Két leány hordta el a gép mellől a polyvát s egyikük, Harmat Matild, egy 16 éves leány, közel került a járgány kerekéhez, mely egy óvatlan pillanatban elkapta a leány szoknyáját s egy perc müve volt, hogy a szerencsétlen teremtés a kerék roncsoló küllőinek áldozatává lett. A másik leányon kívül senki sem volt a közelben a szerencsétlenség pillanatában s az egyetlen szemtanu is velőtrázó sikoltással eszméletlenül rogyott össze a borzalmas látvány hatása alatt. Így tehát egyelőre nem állapítható meg körülményesebben, hogy mikép történt a halálos kimeneteli baleset. A járgány kereke az áldozat fejét teljesen összeroncsolta s egyéb testrészeit is megsemitotta. A leány még néhány pillanatig élt, de még ott a helyszínen anélkül, hogy eszméletre tért volna, kiszenvedett.

Közgazdaság.

Széna, szalma, takarmány.

(Fuchs József takarmánynagykereskedő heti jelentése Budapest, V., Nádor-utca 11.) A hetivásáron szénában és szalmában nagy behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű széna 2.00—2.80, muhar 3.20, alomszalma 1.60, zsupszalma 1.80, szecska 2.20 kor. per 50 kiló fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 2.80—3.00, préselt szalma 1.60—1.80 kor. per 50 kiló a józsefvárosi pályaudvaron. Gabonaneműek: zab 6.40—6.60, tengeri 8.75, rozs 6.40, árpa 6.60 kor. 50 kilónként.

Kísérletek műtrágyákkal. A műtrágyákkal évről-évre több gazda kísérletez. Nagyon helyes ez, mert a gazdálkodási viszonyok nálunk is sok helyen nélkülözhetlenné teszik a műtrágyák alkalmazását s ezen kísérletek a legbiztosabb utmutatói annak, hol mennyi és milyen műtrágyát alkalmazhatunk legjobb sikerrel. Helyenként az alom s ezzel az istállótrágya hiánya, másutt a tápanyagokban szegény talaj kényszerítik a gazdát, hogy műtrágyát alkalmazzon. De meg a műtrágyák hathatós eszközei a termések fokozásának. A trágyázási kísérletek eredménye s általában a műtrágyák haszna, elsősorban azok helyes alkalmazásától függ. — Ezt célozván: Agh Endre gazd. író (Budapest VI., Teréz-körút 3.) készséggel ad utbaigazítást műtrágyázási kísérletek bevezetésére azoknak, akik ez iránt hozzáfordulnak; azonfelül hogy a kisgazdákkal is megismertesse a műtrágyák használatát, minden községben a hol erre szükség van s a honnan meghívást kap, ingyen tart ez irányú előadásokat s vezet be kísérleteket.

Védekezés a gabonamegdülés ellen.

A földművelésügyi miniszterium megbizta a magyaróvári növénytermelési kísérleti állomást, hogy a gabonamegdülés okait és az ellene való védekezést tanulmányozza. Az állomás többrendbeli termelési és vetési eljárás után megállapította, hogy a legjobb védekezési mód, ha a vetőmagnak fele a bevetendő terület hosszában, fele keresztben vetve jut a földbe, ha a gabonatorok egymást keresztben, derékszögben metszik. Ekként a gabonatorok nem zártak, a világosság behatol és a fejlődés normális. Összesen tizenhárom gazdaság végzett a gabonamegdülés ellen vetési kísérleteket. Ezek valamennyien úgy védekeztek a megdülés ellen, hogy a buza bokrosodási stádiumában, mikor még a sorok láthatók, minden második sort kikapáltattak, de ez a szemtermést csökkentette. Az állomás a megritkítás ellen való védekezés gyakorlati jelentősége érdekében a főntebb föl-sorolt uradalmak által végeztetett egy-egy kat. holdon termelési kísérleteket s mindannyinál kitünt, hogy a ritkítással a megdülést el lehet kerülni, de a szemtermés lényegesen csökken, azért ez az eljárás a gyakorlatban nem igen fog elterjedni.

HIRDETÉSEK.

Pályázat.

A katymári szenta kültéri róm. kath. iskolánál egy magyar-bunyevác tannyelvű tanítói állásra pályázat nyitattik. Az állás évi javadalma 800 kor. fizetés és természetben való lakás. Kötelessége a mindennapi és ismétlő tan-köteleseket tanítani. Férfi és nőtanítók pályázhatnak, akik kérvényüket a katymári róm. kath. iskolaszékre címezve, **augusztus hó 27-ig** ns. és főt. Klanszky Ferenc apát-esperes-plébános urhoz Jánoshalmára (Bács m.) küldjék. Fizetését állása elfoglalása napjától kapja, ami iránt értesítést fog kapni. 2-2

Kiadó lakház.

Zomborban, Rókus-utca 27. számú ház, mely áll 3 szoba, konyha és hozzátartozó mellékhelyiségek és kertből, november hó 1-étől **kiadó**, esetleg jutányos áron szabad kézből **eladó**. Bővebbet a házban. 3-3

Tanárok és orvosok kiválóképen a **világhírű**

Hercules-sört

ajánlják **álmatlanság és vérszegénység ellen**; mint tápdús erősbítőt **tüdőbetegeknek és gyengélkedőknek.**

A **HERCULES-SÖR** egyedüli elárusító helye Zombor és környéke részére:

Weidinger S. és Zs. cég,

Z O M B O R.

10-6

Legjobb minőségű, tűzmentes agyagból készült

cserépkályhákból

nagy raktárt rendeztem be, melyben a legkényesebb igényeket is kielégítő, izléses **cserépkályhák** kaphatók minden színben (fehér, krém, lazac, borsózöld stb.).

Az általam szállított kályhák minőségeért és a színek tartósságáért teljes szavatosságot vállalok és bőséges raktáramat a n. é. közönség figyelmébe ajánlom.

A javításokért írásbeli jótállást vállalok.

Simatics Mihály

agyagkályhakészítő

ZOMBOR, Szóntai-ut 213. és Géza-utca 267. szám (saját ház).

6-4

3089/1905.

Pályázati hirdetmény.

A bajai járáshoz tartozó Vaskut községben leköszönés folytán üresedésbe jött és évi 600 korona készpénzzel javadalmazott községi irnoki állásra pályázatot nyitok.

A kérvények benyújtásának határnapjául **f. évi szeptember hó 5-ik napját** jelölöm meg.

Baja, 1905. évi augusztus hó 9-én.

Főszolgabíró szabadságon:

Mentényi Sándor,

szolgabíró.

3-3

Nyelvmesternő.

Egy lyoni születésű **francia nyelvmesternő** olcsó havi díj mellett órákat óhajt adni, esetleg gyermekek mellé nevelőnőnek is elmenne.

A cím megtudható a „Zombor és Vidéke” szerkesztőségében. 3-1

1405. szám.

1905.

PÁLYÁZATI HIRDETÉMÉNY.

Őrszállás községben megüresedett rendőrzetési állásra ezennel pályázat hirdettetik.

Ezen állással évi 800 korona, havi utólagos részletekben a községi pénztárból folyósítandó javadalmazás van egybekötve. A felszerelést a község adja, a ruházatot azonban sajátjából tartozik beszerezni.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket **f. évi augusztus hó 31-ig** ezen községi előljárásnál nyujtsák be.

Őrszállás, 1905. augusztus 13-án.

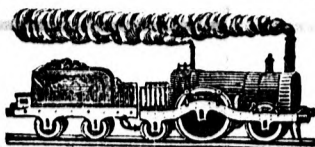
2-2

Előljárátság.

HIRDETÉSEK

FELVÉTEKNEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

A magyar királyi államvasutak nyári menetrendje.

ERVÉNYES 1905. ÉVI MÁJUS HÓ 1-ÉTŐL.

Oda Budapest—Zimony—Belgrád. Vissza											
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.
7.00	7.15		1.55	3.20	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	5.45	9.50	1.00
10.15	12.37		6.15	6.36	4.22	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	5.05	6.55
	1.26	4.15		6.48	5.32	ind.	SZABADKA	érk.	10.58	7.23	9.39
	1.56	4.43		7.10	6.01		Csantavér		10.26	6.53	1.26
	2.21	5.09		7.25	6.27		Bács-Topolya		10.02	6.31	1.02
	2.47	5.36			7.05		Hegyes-Feketehegy		9.31	6.02	12.41
	3.07	5.55		7.55	7.27		Verbász		9.06	5.37	12.14
	3.28	6.17			7.46		O-Kér		8.41	5.13	11.57
	3.45	6.34			8.13		Kiszács		8.21	4.54	11.39
	4.06	6.55		8.37	8.34	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.46	4.30	11.21
											11.00
											10.00
											6.37

Oda Baja—Ujvidék Vissza											
v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	ind.	BAJA	érk.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
	4.00	7.12	1.15	ind.	BAJA	érk.	9.15	3.23	6.50		
	4.11	7.22	1.25		Baja-szállásváros		9.08	3.15	6.42		
	4.25	7.35	1.38		Vaskut		8.53	2.59	6.26		
	4.51	8.00	2.01		Gara		8.32	2.37	6.00		
	5.09	8.17	2.16		Pigyica		8.17	2.17	5.35		
	5.37	8.45	2.39		Sztanisics		8.00	1.57	5.12		
	5.56	9.03	2.56		Gákova		7.36	1.28	4.40		
	6.15	9.22	3.14		Nenadics		7.15	1.08	4.16		
	6.25	9.32	3.23	érk.	ZOMBOR (étk.)	ind.	7.05	12.57	4.05		
2.25	6.51		3.51	ind.	ZOMBOR (étk.)	érk.	6.20	11.20		7.00	
2.31	6.57		3.57		Zombor-vásártér		6.13	11.13		6.52	
2.41	7.07		4.07		Fernbach-szállás		6.04	11.04		6.41	
2.50	7.16		4.16		Zsárkóvác		5.56	10.56		6.32	
3.06	7.30		4.30		Ó-Szapár		5.42	10.42		6.15	
3.35	7.49		4.49		Bresztovác		5.27	10.28		5.51	
4.05	8.10		5.12		Hódságh		5.02	10.02		5.21	
4.46	8.35		5.37		Parabuty		4.43	9.45		4.43	
5.00	8.49		5.51		Paraga		4.22	9.25		4.10	
5.40	9.16		6.09	ind.	GAJDOBRA	érk.	4.04	9.09		3.26	
5.54	9.30		6.23		Bulkesz		3.50	8.55		3.11	
6.16	9.45		6.38		Petrovác-Glozsán		3.39	8.44		2.59	
6.50	10.10		7.03		Futtak		3.10	8.16		2.20	
7.18	10.31		7.25	érk.	UJVIDÉK	ind.	2.45	7.51		1.40	

Oda Szabadka—Dálya Vissza											
v. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	ind.	SZABADKA	érk.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	v. v.
5.00	2.02	6.50	6.55	ind.	SZABADKA	érk.	6.50	9.41	12.59	10.35	
5.25	2.26	7.25			Tavankut		6.17		12.37	10.09	
5.45	2.46	7.19	7.53		Bajmok		5.53	9.11	12.20	9.51	
6.16	3.17	7.41	8.32		Nemes-Militics		5.02	8.46	11.44	9.10	
6.30	3.31	7.53	8.50	érk.	ZOMBOR	ind.	4.40	8.35	11.27	8.51	
7.28	4.00	8.13			Prigl.-Szent-Iván			8.14	10.55	8.14	
7.42	4.13	8.23			Szóna			8.04	10.37	7.53	
7.54	4.24	8.33		érk.	GOMBOS	ind.		7.55	10.25	7.40	
9.18	5.25	9.13		ind.	ERDŐD	érk.		7.20	9.17	6.03	
9.30	5.37	9.23		érk.	DÁLYA	ind.		7.09	9.05	5.50	

Oda Szabadka—Ó-Becse Vissza											
v. v.	sz. v.	ind.	SZABADKA	érk.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
	4.40	1.32	ind.	SZABADKA	érk.	8.34	5.25				
	5.08	2.00		Békova		8.07	4.58				
	6.19	3.21	érk.	ZENTA	ind.	6.40	3.40				
	7.47	5.27		Ada		5.26	2.19				
	8.10	5.42		Mohol		5.05	2.02				
	8.30	6.02		Bács-Petrovoszellő		4.39	1.37				
	8.56	6.28	érk.	ÓBECSE	ind.	4.10	1.10				

Oda Ó-Becse—Ujvidék Vissza											
sz. v.	v. v.	sz. v.	ind.	O-BECSE <th>érk.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th>	érk.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.
4.40	9.50	4.25	ind.	O-BECSE	érk.	6.55	12.43	7.44			
5.05	10.21	4.49		Bács-Földvár		6.33	12.16	7.22			
5.27	10.48	5.10		Csurogh		6.15	11.47	7.03			
5.49	11.22	5.32		Zsablya		5.50	11.18	6.37			
6.04	11.45	5.47		Gospodince		5.31	10.44	6.21			
6.30	12.24	6.11		Temerin		5.14	10.20	6.04			
6.39	12.36	6.20		Járek		4.58	9.50	5.46			
6.53	12.53	6.34	érk.	VASKAPU	ind.	4.43	9.31	5.31			
7.01	1.07	6.36	ind.	VASKAPU	érk.	4.42	9.24	5.23			
7.25	1.35	7.00	érk.	UJVIDÉK	ind.	4.17	8.55	5.00			

Oda Ujvidék—Vaskapu—Titel Vissza											
sz. v.	v. v.	ind.	UJVIDÉK <th>érk.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th>	érk.	sz. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
6.37	5.10	ind.	UJVIDÉK	érk.	6.00	3.01					
7.00	5.38	érk.	VASKAPU	ind.	5.33	2.38					
7.05	5.50	ind.	VASKAPU	érk.	5.28	2.33					
7.31	6.24		Káty		5.06	2.15					
7.42	6.38		Tiszakálmánfalva		4.43	1.56					
7.57	7.00		Kovil-Szent-Iván		4.25	1.41					
8.11	7.18		Vilova—Gardinovec		4.04	1.26					
8.24	7.34		Lok		3.48	1.14					
8.37	7.50	érk.	TITEL	ind.	3.32	1.00					

Oda Hegyes-Feketehegy—Palánka Vissza											
v. v.	v. v.	ind.	HÉGYES-FEKETEHEGY <th>érk.</th> <th>sz. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th> <th>v. v.</th>	érk.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
6.59	6.10	ind.	HÉGYES-FEKETEHEGY	érk.	5.49	5.30					
7.21	6.33		Telecska		5.26	5.09					
7.42	6.58		Kula		5.14	4.57					
7.53	7.09		Béla-puszta		4.50	4.37					
8.06	7.28		Torzsa		4.37	4.26					
8.32	7.57		Deszpot-Szt-Iván—Pivnica		4.18	4.07					
8.49	8.15		Szilbás		3.51	3.43					
9.21	8.41		GAJDOBRA		3.39	3.31					
9.53	9.13	érk.	PALÁNKA	ind.	2.55	2.45					

Oda Szeged-Rókus—Szabadka Vissza											
szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	tv. sz. sz.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	szem. v.
3.05	8.10	11.30	4.35	6.30	8.15	ind.	SZEGED-ROKUS	érk.	7.06	10.54	2.51
3.23	8.27	11.46	4.51	6.57	8.33		Rószke		6.51	10.40	2.37
3.36	8.42	12.00	5.06	7.28	8.49		HORGOS		6.38	10.28	2.25
3.50	8.55	12.13	5.19	7.51	9.04		Királyhalom		6.25	10.16	2.13
4.05	9.08	12.28	5.33	8.12	9.25		Palics		6.13	10.05	2.02
4.17	9.19	12.40	5.44	8.31	9.38	érk.	SZABADKA	ind.	6.00	9.54	1.51
											1.51
											12.12
											11.57
											11.44
											11.31
											11.18
											11.05

JEGYZET. Az esti 8 órától reggel 5 óra 50 percig tartó díjmentes idő órászámai kövér betűkkel vannak nyomtatva. A menetrend betoldott szövegei felülről lefelé, a jobboldalnak pedig alulról felfelé olvassandók.

Könyv- és könyomdai műintézet.

TELEFONSZÁM : 18.

B Á C S K A

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY KIADÓHIVATALA.

Bittermann Nándor és Fia

Zombor, vármegye palota.

Gyors és pontos kiszolgálás. Méltányos árak.

Folyóiratok, szépirodalmi és szaklapok, tudományos és közgazdasági művek, iskolai értesítők, röpiratok, gyászjelentések, váltók, táblázatok, számlák, levélfejek, névjegyek, eljegyzési és esketési kártyák, sima és dombornyomatu monogrammok, falragaszok, körlevelek, tánevigalmi meghívók, táncrendek, étlapok stb. minden e szakmába vágó munkák magyar, dalmát, szerb és német nyelven készíttetnek

osinos és izléses kiállításban.

Papir- és írószerek a bevásárlási áron.

Könyvkötőmunkák

elfogadtatnak és a kiállítási áron szállítatnak.

Községi nyomtatványokból

nagy raktár.